

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Соціально-психологічний факультет
Кафедра менеджменту і адміністрування

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту і адміністрування
к.е.н., доц. Карпюк О.А.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Удосконалення фінансового планування на підприємстві»
(на матеріалах КБ ПриватБанк)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст за професійним
спрямуванням 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування»

Виконав

студент(ка) 51 групи
спеціальності 7.03060101
«Менеджмент організацій і
адміністрування»
Білоцький Віталій Сергійович

Науковий керівник

к.е.н., доц. Карпюк О.А.

Житомир 2016

ЗМІСТ

ВТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ	
1.1. Зміст фінансового планування, його цілі і завдання.....	6
1.2. Стадії фінансового планування.....	10
1.3. Методи та прийоми фінансового планування.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ КБ «ПриватБанк»	
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства як господарюючо-го суб'єкта.....	28
2.2. Аналіз фінансового стану ПАТ КБ «ПриватБанк».....	38
2.3. Аналіз впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємства	44
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ПАТ КБ «ПриватБанк»	
3.1. Формування системи стратегічних фінансових цілей ПАТ КБ «ПриватБанк».....	52
3.2. Вдосконалення планування фінансової діяльності на основі побудови комплексної моделі планування	59
3.3. Розробка цільових стратегічних показників фінансової діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк».....	64
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Сучасна практика показує, що сформований на підприємствах порядок прийняття та реалізації стратегічних рішень належним чином не систематизований, методологія і технологія стратегічного управління розроблені недостатньо. У той же час, все більше підприємств визнають потребу у свідомому перспективному управлінні фінансовою діяльністю на основі наукових методик передбачення її напрямків, адаптації до загальних цілей розвитку підприємства і умов зовнішнього середовища. Одним із дієвих інструментів перспективного управління фінансовою діяльністю підприємства є фінансове планування.

Питання формування ефективного фінансового планування стає особливо актуальним в умовах поглиблення ринкових перетворень, розвитку інтеграційних процесів і зростання мінливості чинників зовнішнього фінансового середовища. Недосконалість процесу стратегічного фінансового планування та прийняття економічно необґрунтованих стратегічних рішень призводить до таких явищ, як розрив господарських зв'язків, взаємне порушення платіжної дисципліни, зниження темпів розширення діяльності підприємства. Від якості сформованої фінансової стратегії залежить здатність підприємства ефективно використовувати фінансові ресурси та реалізовувати свій економічний потенціал. З огляду на це, проблема розробки ефективної фінансової стратегії на сучасних підприємствах є досить важливою та актуальною.

Над питаннями сутності фінансової стратегії, процесу її формування та оцінки працювали зарубіжні й вітчизняні економісти І. А. Бланк, А. А. Томпсон, І. Ансофф, І. П. Хомініч, Ю. А. Путятин, О. І. Пушкар, С. Ф. Покропивний, З. Є. Шершньова та інші. Аналіз і узагальнення публікацій з означеної проблематики дають підстави зробити висновок, що дотеперішні методичні підходи до питань формування фінансових стратегій підприємств належно не розроблені як у науковому, так і в організаційно-практичному

аспекті, про що свідчить відсутність обґрунтування єдиної послідовності етапів процесу формування фінансової стратегії, методичних рекомендацій, які б комплексно враховували як кількісні, так і якісні характеристики суб'єкта господарювання. Таким чином, існує об'єктивна потреба подальшого розвитку теоретичних досліджень і методичних підходів з метою удосконалення процесу стратегічного фінансового управління на сучасному етапі розвитку національної економіки. Ось чому тема дипломної роботи є актуальною, як з теоретичної, так і з практичної точок зору.

Об'єктом дослідження виступає публічне акціонерне товариство КБ «ПриватБанк».

Мета дипломної роботи полягає в комплексному дослідженні теоретичних і практичних аспектів вибору і формування фінансової стратегії підприємства та визначенні шляхів реалізації окремих стратегічних цілей фінансової діяльності.

Відповідно до поставленої мети було передбачено вирішити наступні завдання:

- дослідити сутність фінансової стратегії та з'ясувати її значення у діяльності підприємства;
- розглянути послідовність формування та реалізації фінансової стратегії суб'єкта господарювання;
- визначити особливості здійснення стратегічного фінансового аналізу та вивчити основні методи, які використовуються при розробці фінансової стратегії;
- надати загальну фінансово-господарську характеристику діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк»;
- здійснити оцінку фінансового стану об'єкта дослідження;
- провести аналіз впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на фінансову діяльність підприємства;
- визначити основні напрямки удосконалення фінансової стратегії ПАТ КБ «ПриватБанк» та сформулювати „дерево цілей” фінансової діяльності

підприємства;

- розрахувати цільові показники фінансового стану досліджуваного підприємства за окремими напрямками реалізації фінансової стратегії;

- оцінити економічну ефективність розробленої фінансової стратегії ПАТ КБ «ПриватБанк».

При написанні роботи використовувалися монографічний, розрахунковий, балансовий, економіко-статистичний, аналітичний методи дослідження.

В якості інформаційної бази в процесі виконання дипломної роботи використовувалися відповідні законодавчі та нормативні акти, підручники та навчальні посібники зі стратегічного і фінансового менеджменту, а також наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів з питань, що стосуються формування та реалізації фінансової стратегії діяльності підприємств. Для здійснення розрахунків використовувалася також фінансова звітність ПАТ КБ «ПриватБанк» за період 2010-2019 рр.

Дана дипломна робота складається зі вступу, основної частини, висновків, списку використаної літератури та додатків.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

У результаті проведеного дослідження були зроблені висновки: життєдіяльність фірми неможлива без планування, "сліпе" прагнення до отримання прибутку призведе до швидкого краху. При створенні будь-якого підприємства необхідно визначити цілі і завдання його діяльності, що й обумовлює довгострокове планування. Довгострокове планування визначає середньострокове і короткострокове планування, які розраховані на менший термін і тому мають на увазі велику деталізацію і конкретику. Основою планування є план збуту, тому що виробництво орієнтоване в першу чергу на те, що буде продаватися, тобто користуватися попитом на ринку. Обсяг збуту визначає обсяг виробництва, який у свою чергу, визначає планування всіх видів ресурсів, у тому числі трудові ресурси, сировинні запаси і запаси матеріалів. Це обумовлює необхідність фінансового планування, планування витрат і прибутку. Планування має здійснюватися за жорсткою схемою, використовувати розрахунки багатьох кількісних показників.

Розглянувши мету та сутність фінансового планування, а також різні аспекти практики складання фінансових планів, можна зробити висновок, що фінансовий план є невід'ємною частиною внутрішньофірмового планування, одним з найважливіших документів, розроблювальних на підприємстві.

Розробка фінансових планів повинна проводитися на постійній основі. Необхідно враховувати, що вони швидко застарівають, оскільки ситуація на ринку змінюється динамічно. У зв'язку з цим робочі версії повинні постійно оновлюватися. У компанії мають бути варіанти фінансових планів, призначені для різних адресатів в залежності від цілей, наприклад, для банку, для співінвестора, для спільної діяльності та ін Фінансовий план, орієнтований на певний тип інвестора (або навіть конкретну фірму), дає більший шанс на успіх, ніж масова розсилка.

Планування і моделювання подальшої діяльності, звичайно ж, має доволі абстрактний характер через непередбачуваність ряду зовнішніх

чинників, але дає можливість врахувати ті зміни, які не завжди очевидні на перший погляд.

Дана довела необхідність фінансового планування діяльності будь-якої фірми, яка розраховує на успіх у сучасних умовах ринку. Не можна забувати про те, що ми знаходимося в особливо жорстких умовах російської економіки, в яких деякі ринкові закони діють з точністю до навпаки.

Розробка фінансових планів є одним з основних засобів контактів із зовнішнім середовищем: постачальниками, споживачами, дистриб'юторами, кредиторами, інвесторами. Від їхньої довіри залежать вартість активів організації та можливість її ефективної діяльності, тому фінансовий план має бути добре продуманий і серйозно обґрунтований.

Як показала практика, застосування планування створює такі важливі переваги:

- робить можливою підготовку до використання майбутніх сприятливих умов;
- прояснює виникаючі проблеми;
- стимулює менеджерів до реалізації своїх рішень в подальшій роботі;
- покращує координацію дій в організації;
- створює передумови для підвищення освітньої підготовки менеджерів;
- збільшує можливості у забезпеченні фірми необхідною інформацією;
- сприяє більш раціональному розподілу ресурсів;
- покращує контроль в організації.

У рамках даної роботи були вирішені завдання:

- Розглянуто сутність і зміст фінансового планування;
- Ознайомлення з методикою фінансового планування;
- Проаналізовано фінансовий стан КБ «ПриватБанк»;
- Розглянуто організацію планування на КБ «ПриватБанк»;

— Розглянуто напрямки вдосконалення механізму планування.

Перехід до ринкової економіки аж ніяк не скасовує необхідність прогнозування і планування в економіці, а виводить завдання економічного планування і прогнозування на більш високий рівень, вимагаючи більшої відповідальності при проведенні заходів з планування та прогнозування на підприємстві, так як від цього залежить, в самому прямому сенсі, виживаність цього підприємства в жорстких рамках реального ринкового господарства. Процеси формування, розподілу і використання фондів грошових ресурсів стали виключною прерогативою самих підприємств. Нова методологія фінансового планування і контролю впорядкувала фінансові взаємовідносини між суб'єктами господарювання та бюджетом. У цьому відношенні процедури фінансового планування спростилися. У той же час значно підвищилася відповідальність фінансових працівників підприємств за якість прийнятих планових рішень.

Як і всякий інший процес, фінансове планування завершується практичним впровадженням планів і контролем за їх виконанням.

У результаті проведеного дослідження були зроблені висновки: життєдіяльність фірми неможлива без планування, "сліпе" прагнення до отримання прибутку призведе до швидкого краху. При створенні будь-якого підприємства необхідно визначити цілі і завдання його діяльності, що й обумовлює довгострокове планування. Довгострокове планування визначає середньострокове і короткострокове планування, які розраховані на менший термін і тому мають на увазі велику деталізацію і конкретику. Основою планування є план збуту, тому що виробництво орієнтоване в першу чергу на те, що буде продаватися, тобто користуватися попитом на ринку. Обсяг збуту визначає обсяг виробництва, який у свою чергу, визначає планування всіх видів ресурсів, у тому числі трудові ресурси, сировинні запаси і запаси матеріалів. Це обумовлює необхідність фінансового планування, планування витрат і прибутку. Планування має здійснюватися за жорсткою схемою, використовувати розрахунки багатьох кількісних показників.

Розглянувши мету та сутність фінансового планування, а також різні аспекти практики складання фінансових планів, можна зробити висновок, що фінансовий план є невід'ємною частиною внутрішньофірмового планування, одним з найважливіших документів, розроблювальних на підприємстві.

Розробка фінансових планів повинна проводитися на постійній основі. Необхідно враховувати, що вони швидко застарівають, оскільки ситуація на ринку змінюється динамічно. У зв'язку з цим робочі версії повинні постійно оновлюватися. У компанії мають бути варіанти фінансових планів, призначені для різних адресатів в залежності від цілей, наприклад, для банку, для співінвестора, для спільної діяльності та ін Фінансовий план, орієнтований на певний тип інвестора (або навіть конкретну фірму), дає більший шанс на успіх, ніж масова розсилка.

Планування і моделювання подальшої діяльності, звичайно ж, має доволі абстрактний характер через непередбачуваність ряду зовнішніх чинників, але дає можливість врахувати ті зміни, які не завжди очевидні на перший погляд.

Розробка фінансових планів є одним з основних засобів контактів із зовнішнім середовищем: постачальниками, споживачами, дистриб'юторами, кредиторами, інвесторами. Від їхньої довіри залежать вартість активів організації та можливість її ефективної діяльності, тому фінансовий план має бути добре продуманий і серйозно обґрунтований.

Як показала практика, застосування планування створює такі важливі переваги:

- робить можливою підготовку до використання майбутніх сприятливих умов;
- прояснює виникаючі проблеми;
- стимулює менеджерів до реалізації своїх рішень в подальшій роботі;
- покращує координацію дій в організації;

— створює передумови для підвищення освітньої підготовки менеджерів;

— збільшує можливості у забезпеченні фірми необхідною інформацією;

— сприяє більш раціональному розподілу ресурсів;

— покращує контроль в організації.

У рамках даної роботи були вирішені завдання:

— Розглянуто сутність і зміст фінансового планування;

— Ознайомлення з методикою фінансового планування;

— Проаналізовано фінансовий стан КБ «ПриватБанк»;

— Розглянуто організацію планування на КБ «ПриватБанк»;

— Розглянуто напрямки вдосконалення механізму планування.

Перехід до ринкової економіки аж ніяк не скасовує необхідність прогнозування і планування в економіці, а виводить завдання економічного планування і прогнозування на більш високий рівень, вимагаючи більшої відповідальності при проведенні заходів з планування та прогнозування на підприємстві, так як від цього залежить, в самому прямому сенсі, виживаність цього підприємства в жорстких рамках реального ринкового господарства. Процеси формування, розподілу і використання фондів грошових ресурсів стали виключною прерогативою самих підприємств. Нова методологія фінансового планування і контролю впорядкувала фінансові взаємовідносини між суб'єктами господарювання та бюджетом. У цьому відношенні процедури фінансового планування спростилися. У той же час значно підвищилася відповідальність фінансових працівників підприємств за якість прийнятих планових рішень.

Як і всякий інший процес, фінансове планування завершується практичним впровадженням планів і контролем за їх виконанням.

На сьогоднішній день все більше підприємств визнають потребу у свідомому перспективному управлінні фінансовою діяльністю на основі

наукових методик передбачення її напрямків, адаптації до загальних цілей розвитку підприємства і умов зовнішнього середовища. Ефективним інструментом перспективного управління фінансовою діяльністю підприємства є фінансова стратегія.

В цілому фінансову стратегію можна визначити як одну з найважливіших функціональних стратегій підприємства, що забезпечує усі основні напрямки розвитку його фінансової діяльності і фінансових відносин шляхом формування довгострокових фінансових цілей, вибору найбільш ефективних шляхів їх досягнення, адекватного корегування напрямів формування і використання фінансових ресурсів при зміні умов зовнішнього середовища.

Фінансова стратегія розглядається науковцями з двох точок зору: як функціональна стратегія, яка має підпорядкований характер відносно загальної корпоративної стратегії підприємства, і як складова загальної концепції розвитку підприємства, тобто складова фінансового менеджменту підприємства.

Розрізняють декілька видів фінансової стратегії: генеральну, оперативну і стратегію виконання окремих задач. Реалізація даних стратегій дозволяє ефективно планувати та використовувати фінансові ресурси підприємства. Актуальність розробки фінансової стратегії підприємства визначається рядом умов: інтенсивністю зміни факторів зовнішнього фінансового середовища, рухом підприємства по стадіях його життєвого циклу, зміною напрямків виробничої діяльності підприємства.

Процес розробки фінансової стратегії підприємства, як правило, включає ряд етапів, основними серед яких є: визначення загального періоду формування фінансової стратегії, дослідження факторів зовнішнього фінансового середовища, оцінка сильних та слабких сторін підприємства, комплексна оцінка стратегічної фінансової позиції, формування стратегічних цілей фінансової діяльності підприємства, розробка цільових стратегічних нормативів, прийняття основних стратегічних фінансових рішень, оцінка

розробленої фінансової стратегії, забезпечення її реалізації та організація контролю за реалізацією.

Основою для розробки фінансової стратегії є стратегічний фінансовий аналіз, який полягає у визначенні впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на результативність здійснення фінансової діяльності підприємства з метою виявлення особливостей і можливих напрямків його розвитку в перспективному періоді. Стратегічний фінансовий аналіз базується на застосуванні спеціальних методів аналітичного дослідження, таких як SWOT-аналіз, PEST-аналіз, SNW-аналіз, портфельний аналіз, метод сценаріїв, експертний аналіз, а також доповнюється комплексним аналізом фінансового стану підприємства.

Найбільш універсальним та широко застосовуваним методом є SWOT-аналіз, який включає аналіз сильних і слабких сторін внутрішнього середовища організації, а також можливостей і загроз зовнішнього середовища.

Результатом здійснення стратегічного фінансового аналізу є формування моделі стратегічної фінансової позиції підприємства, яка різносторонньо та комплексно характеризує передумови і можливості його фінансового розвитку у розрізі кожної зі стратегічних домінантних сфер фінансової діяльності.

Об'єктом дослідження в даній дипломній роботі є публічне акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» - найбільший універсальний міжрегіональний комерційний банк України, орієнтований перш за все на платіжні операції для населення і юридичних осіб усіх форм власності.

На сьогодні банк обслуговує 500 тисяч корпоративних клієнтів, 450 тисяч приватних підприємців і понад 9 мільйонів рахунків фізичних осіб. Щодня послугами ПриватБанку користується понад 2 мільйонів осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла О.Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств [Текст] / О. Г. Біла // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 112–119.
2. Бланк И. А. Управление прибылью [Текст] / И. А. Бланк. – К. : Ника–Центр; Эльга, 2001. – 544 с. – ISBN 589-329-067-2.
3. Бланк, И.А. Финансовый менеджмент [Текст] : Учебный курс / И. А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Ника–Центр; Эльга, 2006. – 656 с. – ISBN 966-521-257-5.
4. Василенко, В. О. Стратегічне управління [Текст] : навчальний посібник / В.О. Василенко, Т. І. Ткаченко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 396 с. – ISBN 966-8253-10-8.
5. Веретенникова Г.Б. Формування фінансових стратегій промислових підприємств: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 [Електронний ресурс] / Г. Б. Веретенникова; Харк. нац. екон. ун-т. – Х., 2005. – 21 с. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/ard/2005/05vgbspp.zip> – 20.01.2009.
6. Галушка З.І. Стратегічний менеджмент [Текст]: навчально-методичний посібник / З.І. Галушка, І. Ф. Комарницький; Мін-во освіти і науки України, Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2006. – 248 с. – ISBN 966-568-821-9.
7. Гладчук Г.Г. Управління витратами виробництва як необхідна ланка ефективного господарювання [Текст] / Г.Г. Гладчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5. – С. 52–57.
8. Гончаров, А. И. Восстановление платежеспособности предприятия: модель оптимизации структуры [Текст] / А. И. Гончаров // Финансы. – 2004. – № 10. – С. 68–70.
9. Гончаров А.И. Финансовое оздоровление предприятия: методология и механизмы реализации [Текст] / А. И. Гончаров // Финансы. – 2004. – № 11. – С. 68–70.

- 10.Грещак М.Г. Управління витратами [Текст]: навчально-методичний посібник / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. – К. : КНЕУ, 2002. – 131 с. – ISBN 966-574-390-2.
- 11.Давыдова Л.В. Финансовая стратегия и подходы к определению потенциала предприятия [Текст] / Давыдова Л. В., Соколова Н. Н. // Финансы и кредит. – 2005. – № 36. – С. 46–49.
- 12.Давыдова, Л. В. Финансовая стратегия как фактор экономического роста предприятия [Текст] / Л.В. Давыдова, С.А. Ильминская // Финансы и кредит. – 2004. – № 30. – С. 5–9.
- 13.Дмитренко І.А. Облігаційні позики: залучення фінансових ресурсів підприємствами [Текст] / І. А. Дмитренко // Ринок цінних паперів. Вісник Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – 2002. – № 3. – С.23–29.
- 14.Едророва В. Н. Пошаговое учетно– аналитическое обеспечение выбора финансовой стратегии организации [Текст] / В.Н. Едророва, Л.Н. Пчелинцева // Финансы и кредит. – 2006. – № 31. – С. 8–12.
- 15.Євтухова С. М. Стратегічний план як перспективний напрямок розвитку українського підприємництва [Текст] / С.М. Євтухова // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 3. – С.108–123.
- 16.Зелль А. Дослідження зв'язку стратегічного і тактичного планування [Текст] / А. Зелль // Журнал європейської економіки. – 2006. – № 4. – С.464–482.
- 17.Зелль А. Стратегічне планування підприємства [Текст] / А. Зелль // Журнал європейської економіки. – 2006. – № 2. – С.188–202.
- 18.Зятковська Л.І. Методологічні засади фінансового забезпечення підприємств [Текст] / Л.І. Зятковська // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 148–158.
- 19.Иванищева А.В. Разработка финансовой стратегии предприятия [Текст] / А.В. Иванищева // Економіка. Фінанси. Право. – 2005. – № 10. – С. 14–21.

- 20.Иванов А. П. Метод формирования и оценки конкурентной стратегии компании (финансовый аспект) [Текст] / А.П. Иванов, // Финансовый менеджмент. – 2005. – № 5. – С. 3–15.
- 21.Илышева Н. Н. Финансовая стратегия организации: понятие, содержание и анализ [Текст] / Н.Н. Илышева, С.И. Крылов // Финансы и кредит. – 2004. – № 17. – С. 8–18.
- 22.Карпюк О.А. Особливості сегментування банківських клієнтів для потреб маркетингових комунікацій / О.А.Карпюк, А.Б. Недірова // Збірник матеріалів і міжнародної науково-практичної конференції **«Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи»** [25-26 грудня 2015 року, **Одеса**] – Одеса: Бондаренко М.О., 2015. – С.215-218
- 23.Касьянова Н. В. Особливості формування комунікативної стратегії розвитку підприємства [Текст] / Н. В. Касьянова // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 6. – С.83-89.
- 24.Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент [Текст] : навчальний посібник / Г. Г. Кірейцев. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : ЦУЛ, 2002. – 496 с. – ISBN 966-7570-91-6.
- 25.Ковальська К.В. Фінансова стійкість акціонерного товариства як умова його економічного розвитку [Текст] / К. В. Ковальська // Фінанси України. – 2004. – № 2. – С. 101–105.
- 26.Комарецька П.В. Формування стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства [Текст] / П. В. Комарецька // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 9. – С. 90–92.
- 27.Крамаренко, Г. О. Фінансовий аналіз і планування [Текст] : Навчальний посібник: Навчальне видання / Г. О. Крамаренко. – К. : ЦНЛ, 2003. – 224 с. – ISBN 966-8253-33-7.
- 28.Крамаренко, Г. О. Фінансовий менеджмент [Текст] : Підручник: Навчальне видання / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – К. : ЦНЛ, 2006. – 520 с. – ISBN 966-364-151-7.

- 29.Кривицька О.Р. Планування прибутку підприємства при визначенні стратегії його розвитку [Текст] / О.Р. Кривицька // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 138–147.
- 30.Кунцевич В.О. Підходи до діагностики фінансового потенціалу підприємства [Текст] / В. О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 1. – С. 68–75.
- 31.Литовченко В.В. Общее и особенное в формировании финансовых стратегий предприятия [Електронний ресурс] / В.В. Литовченко // Известия Томского политехнического университета. – 2005. – № 6. – Режим доступа : <http://www.elibrary.ru/item.asp?id=9119374> – 25.01.2009. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
- 32.Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства [Текст] / Ю.В. Лукіна // Фінанси України. – 2006. – № 3. – С. 113–119.
- 33.Луцький М. Г. Особливості стратегічного планування в сучасних корпораціях [Текст] / М. Г. Луцький // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 7. – С.3–6.
- 34.Мартиненко В. П. Напрямки стабілізації фінансового стану підприємств промисловості [Текст] / В. П. Мартиненко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 7. – С. 43–47.
- 35.Мартиненко М. М. Стратегічний менеджмент [Текст] : підручник / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнат'єва. – К. : Каравела, 2006. – 320 с. – ISBN 966- 8019-58-X.
- 36.Марцин, В. С. Деякі підходи до організації управління фінансовими ресурсами підприємства [Текст] / В. С. Марцин // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 12. – С. 153–161.
- 37.Марцин В.С. Деякі підходи до стратегічного планування, в умовах ринкової трансформації [Текст] / В.С. Марцин // Регіональна економіка. – 2005. – № 2. – С. 220–225.

38. Матюшенко І. Ю. Основи фінансового менеджменту [Текст] : навчальний посібник / І.Ю. Матюшенко; Мін-во освіти і науки України, Держ. аерокосмічний ун-т ім. М.Є. Жуковського. – К. : ЦНЛ, 2003. – 220 с. – ISBN 966-8253-69-8.
39. Мізюк Б. М. Особливості стратегічного управління підприємствами [Текст] / Б. М. Мізюк // Фінанси України. – 2002. – № 12. – С.31–37.
40. Миннибаева К. А. Обеспеченность предприятия собственными оборотными средствами: факторы изменения [Текст] / К.А. Миннибаева, В.В. Остапенко // Финансовый менеджмент. – 2005. – № 4. – С. 40–48.
41. Нємцов, В. Д. Стратегічний менеджмент [Текст] : Навчальний посібник / В.Д. Нємцов, Л. Є. Довгань. – К. : ЕксОб, 2002. – 560 с. – ISBN 966-7769-02-X.
42. Нізков, О. Випуск облігацій підприємствами – можливість залучення коштів [Текст] / О. Нізков // Цінні папери України. – 2006. – № 2. – С.10–12.
43. Партин, Г. О. Формування стратегічної моделі управління витратами підприємства [Текст] / Г. О. Партин // Фінанси України. – 2004. – № 11. – С. 124–134.
44. Пастернак Є. Л. Опис та якісна оцінка застосування SWOT – аналізу до підприємства [Текст] / Є. Л. Пастернак // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 1. – С. 64–69.
45. Пастухова В. В. Стратегічне планування на підприємстві [Текст] / В.В. Пастухова // Економіка України. – 2000. – № 11. – С.37–43.
46. Плиса В. Й. Стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства [Текст] / В. Й. Плиса // Фінанси України. – 1999. – № 11. – С. 36–42.
47. Положення про порядок випуску облігацій підприємств [Електронний ресурс] : Затверджене Рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.07.2003 № 322 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 26.10.2006 № 1178). – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi->

- bin/laws/main.cgi?nreg=z0081- 07. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
- 48.Роговий А. В. Концептуальні засади розвитку фінансового планування в системі менеджменту акціонерного товариства [Текст] / А. В. Роговий // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 1. – С.45–51.
- 49.Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства [Текст] : навчальний посібник / Г. В. Савицька. – 3-тє вид., виправл. і доп. – К. : Знання, 2007. – 668 с. – ISBN 966-346-291-4.
- 50.Свєшнікова М. С. Стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства [Текст] / М. С. Свєшнікова // Фінанси України. – 2000. – №11. – С. 148–152.
- 51.Селіверстова Л. С. Шляхи формування ефективної стратегії підприємства [Текст] / Л. С. Селіверстова // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7. – С.133–137.
- 52.Сімонова В. С. Еволюція категорій „стратегія” та „стратегічне управління” [Текст] / В.С. Сімонова // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 5. – С. 117–121.
- 53.Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент [Текст] : навчальний посібник/ О. М. Скібіцький. – К. : ЦНЛ, 2006. – 312 с. – ISBN 966-364-299-8.
- 54.Смолін І.В. Моделі стратегічного управління та умови їх застосування [Текст] / І. В. Смолін // Статистика України. – 2003. – №4. – С. 52–55.
- 55.Соколова Н.Н. Методологические основы формирования финансовой стратегии предприятий [Електронний ресурс] / Н. Н. Соколова // Вестник Красноярского государственного аграрного университета. – 2007. – № 4. – Режим доступа : <http://www.elibrary.ru/item.asp?id=9514617> – 25.01.2009. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
- 56.Теслюк Н.П. Методичні основи розробки фінансової стратегії підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 [Електронний ресурс] / Н.П. Теслюк; Нац. трансп. ун-т. – К., 2006. – 20 с. – Режим

доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2006/06tnpfsp.zip> – 20.01.2009. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

- 57.Томпсон А. А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии [Текст] : Учебник для вузов / А.А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд. – М. : Банки и биржи; ЮНИТИ, 1998. – 576 с. – ISBN 0-256-15027-3.
- 58.Федулова Л. І. Особливості концепції стратегічного планування в сучасних умовах розвитку економіки [Текст] / Л. І. Федулова, Ю. В. Захарова // Проблеми науки. – 2003. – № 1. – С. 42–46.
- 59.Фінансовий аналіз [Текст] : Навчальний посібник / Мін-во освіти і науки України, Запорізький ін-т держ. та муніципального управління. – К. : ЦНЛ, 2006. – 210 с. – ISBN 966-364-153-3.
- 60.Фінансовий аналіз [Текст] : Навчальний посібник / О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька ; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. – 2-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с. – ISBN 966-574-799-1.
- 61.Фінансовий менеджмент [Текст] : Підручник: Навчальне видання / Мін-во освіти і науки України, КНЕУ; ред. А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с. – ISBN 966-574-671-5.
- 62.Фомин П. А. Стратегическое финансовое планирование хозяйствующего субъекта [Текст] / П. А. Фомин // Финансы и кредит. – 2003. – № 5. – С. 52–59.
- 63.Хоминич, И. П. Финансовая стратегия компаний [Текст] : Научное издание / И. П. Хоминич. – М. : Рос. экон. акад., 2001. – 256 с. – ISBN 5-7307-0190-X.
- 64.Цалко Ю. С. Витрати підприємства [Текст]: навчальний посібник / Ю. С. Цалко. – К. : ЦУЛ, 2002. – 656 с. – ISBN 966-7938-89-1.
- 65.Шершньова, З. Є. Стратегічне управління [Текст] : навчально-методичний посібник / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська, Ю. М. Ратушний ; КНЕУ. – К.: КНЕУ, 2001. – 232 с. – ISBN 966-574-234-5.

- 66.Шило А. П. Управління оборотним капіталом підприємств [Текст] / А. П. Шило // Фінанси України. – 2000. – № 11. – С. 152–156.
- 67.Шишкін В. О. Стратегічне планування як головна умова функціонування підприємства [Текст] / В. О. Шишкін, Н. С. Богацька // Фондовый рынок. – 2008. – № 22. – С.20–26.
- 68.Штангрет А. М. Антикризове управління підприємством [Текст] : навчальний посібник / А. М. Штангрет, О. І. Копилук. – К. : Знання, 2007. – 335 с. – ISBN 966-346-253-1.
- 69.Ястремская Е. Н. Система критериальных показателей выбора финансовых стратегий предприятий [Текст] / Е. Н. Ястремская, А. Б. Веретенникова // Проблемы науки. – 2004. – № 11. – С. 10–16.
- 70.Ястремська, О. М. Якість формування фінансової стратегії підприємства [Текст] / О. М. Ястремська, А. В. Гриньов // Фінанси України. – 2006. – № 6. – С. 121–129.
- 71.Юшкевич, О. О. Стратегічне планування як основа для прийняття управлінських рішень [Текст] / О.О. Юшкевич // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск: В 5 т. Том V – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – Режим доступу : http://www.economix.com.ua/info/download/strateg_plan.pdf – 20.01.2009. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.